

Tillsyn över behandlingstider av utkomststöd år 2021

Enligt 2 § 8 punkten i landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd (FFS 1997/1412), ska ÅMHM en gång per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen av att de tidsfrister iakttas som föreskrivs i 14b, 14 c och 14 e §§ i lagen om utkomststöd.

Enligt 14 b § ska i brådskande fall beslutet om utkomststöd fattas på basis av de tillgängliga uppgifterna samma eller senast följande vardag efter det att ansökan inkommit. Enligt 14 c § 1 mom. ska beslutet om utkomststöd i andra än brådskande fall fattas utan dröjsmål, dock senast den sjunde vardagen efter det att ansökan inkommit. Enligt 14 c § 3 mom. ska klienten, om ansökan är bristfällig, senast den sjunde vardagen efter det att ansökan inkommit ges eller sändas en specificerad uppmaning att komplettera ansökan. Enligt 14 e § ska en utkomststöds klient ges tillfälle till ett personligt samtal med en socialarbetare eller socionom i kommunen senast den sjunde vardagen efter det att klienten har begärt detta.

ÅMHM har under 2021, liksom under åren 2019 - 2020, granskat behandlingstiderna av utkomststöd som gäller oktober månad. Tanken bakom detta är att ett bredare jämförelseunderlag erhålls om samma tidsperiod utgör föremål för granskningen under flera år i rad.

En förändring jämfört med tidigare år är att Kommunernas socialtjänst k.f. (KST) inledde sin verksamhet den 1 januari 2021, då även ansvaret för handläggningen av utkomststöd från primärkommunerna till kommunalförbundet. Detta betyder att ÅMHM från och med år 2021 presenterar undersökningsresultatet på kommunalförbunds nivå och inte på primärkommunnivå som under tidigare år.

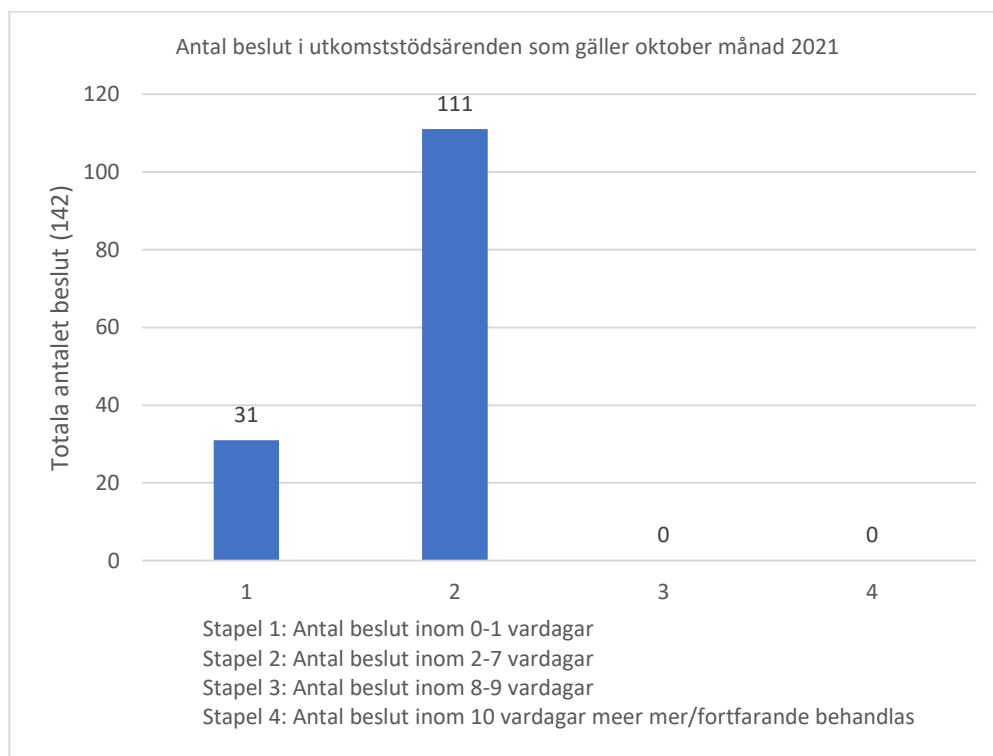
Uppföljningstiderna och enkätfrågorna bygger på motsvarande uppföljning som Institutet för hälsa och välfärd (THL) utför på riksnivå.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Mikael Granholm
Social- och hälsovårdsinspektör

Resultatdel

Ansökningsvolymen och behandlingstider

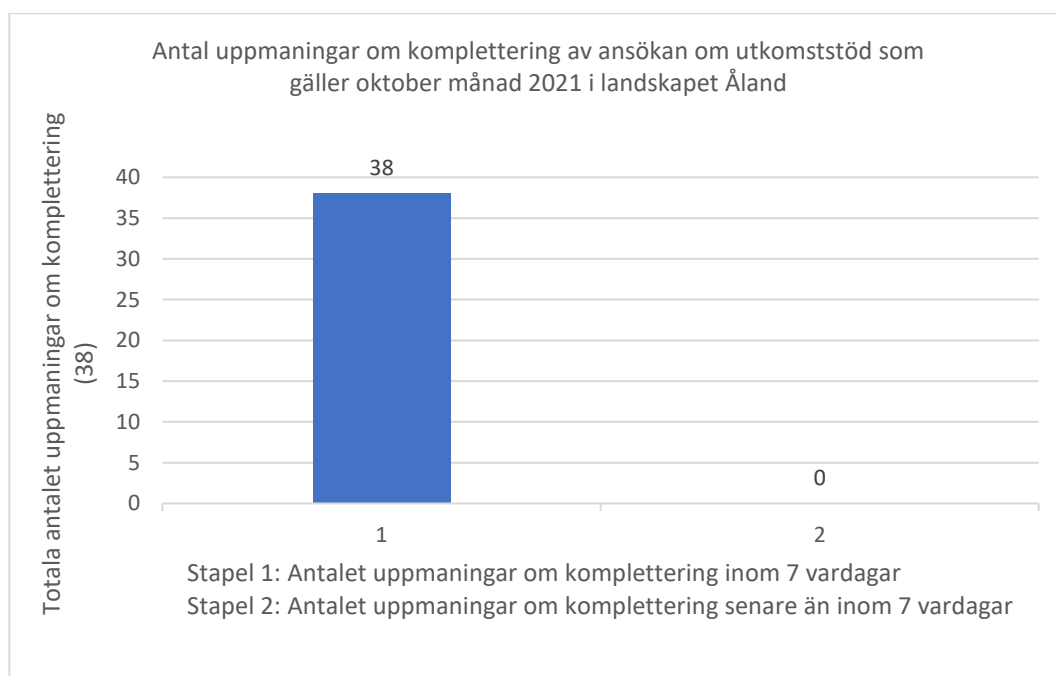
Enligt KST har 145 ansökningar om utkomststöd inrapporterats för hela Ålands del gällande oktober månad 2021. I 31 fall har beslut fattats inom 0 - 1 dagar och 111 fall inom 2 - 7 vardagar. I samtliga fall har beslut således fattats inom lagstadgade behandlingstider för utkomststöd. Behandlingstiden uppgick i medeltal till 4 vardagar per ansökan. Enligt uppgift av KST har 142 beslut i utkomststödsärenden fattats gällande oktober månad 2021 och därtill fanns tre ansökningar som fortfarande var under behandling, men ej försenade, då statistiken inlämnades till ÅMHM. Med andra ord hade kompletteringsbegäran skickats men tidsfristen för klienten hade inte löpt ut.

ÅMHM konstaterar en väsentlig avvikelse om man jämför mätresultaten för oktober 2021 med tidigare år:

År 2021 inrapporterades 145 ansökningar om utkomststöd, vilket är klart mindre än år 2020 (239) och 2019 (269).

KST har kommenterat avvikelserna med att den primära orsaken kan vara att statistikuppgifter tidigare har inlämnats felaktigt, dvs att kommunerna har meddelat de ansökningar om utkomststöd som inlämnats under oktober månad istället för de ansökningar som gäller oktober månad. Därtill kan det finnas skillnader i hur kommunerna tidigare har använt programmet för registrering av ansökningar om utkomststöd och hur man har fattat beslut i enskilda utkomststödsärenden.

Uppmaningar om komplettering och rätt till personligt samtal

Enligt KST har 38 uppmaningar om komplettering av utkomststödsansökan registrerats gällande oktober månad 2021. Samtliga uppmaningar uppges ha skett inom den lagstadgade tiden, dvs senast den sjunde vardagen efter det att ansökan inkommit. ÅMHH konstaterar att antalet uppmaningar ligger på samma nivå som under åren 2020 (38) och 2019 (34). ÅMHH bedömer att detta kan ses som ett stöd för KST:s uppfattning (ovan) om att antalet utkomststödsärenden tidigare nödvändigtvis inte har varit så pass mycket högre som ÅMHH:s statistik visar, utan att förklaringen kan ligga i att antalet ärenden har rapporterats på ett inkorrekt sätt.

Enligt KST har under mätperioden i samtliga fall personligt en utkomststöds klient givits tillfälle till ett personligt samtal med en socialarbetare eller socionom i senast den sjunde vardagen efter det att klienten har begärt detta.

Konsekvenser

Tillsynsärendet föranleder inga ytterligare åtgärder från ÅMHH:s sida.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Mikael Granholm
Social- och hälsovårdsinspektör